

domme bekrompenheid van ons groote publiek en van onze uitgevers. Deze laatsten zien meer kans een geschrift van den heer A. J. aan den man te brengen, dan een kunstgewrocht van den heer Van Deyssel. De laatste heeft zich in deze omstandigheden wel willen verwaardigen ten behoeve van publiek en uitgevers, waarschijnlijk geheel belangeloos, den keukenstijl van den heer A. J. te schrijven.

En wanneer ook deze niet meer bevalt, heeft hij nog andere koorden op zijn boog. Dan treedt hij voor de lezers van *De(n) Amsterdammer*, weekblad voor *Nederland* op, als Max. C., en schrijft hij: *Het Kleine Stadje. Schetsen door Max. C.* In deze nieuwe gedaante heeft hij in het geheel geen stijl. Alles is zoo vulgair mogelijk gezegd.

Daarenboven maken we kennis met een groep allerbanaalste officieren, die gedurig hun maag bederven door het eten van taartjes. Dit alles is zoo laf en mak, dat het even goed in de overleden *Boekzaal voor de geleerde wereld*, in de doode *Letteroefeningen* als in *de(n) Amsterdammer* kon verschijnen, en dat de lezers van Lodewijk van Deyssel zeker grijze hairen zullen krijgen van ergernis over zulk een afval.

Het is evenwel zeer verdienstelijk, dat de redacteurs van *de(n) Amsterdammer* Van Deyssel gelegenheid geven met zoo veel verschillende stijlen te schitteren. Ik stel voor beide heeren, wegens verdiensten jegens de geschiedenis onzer Letterkunde, te decoreren met de nieuwe orde van Oranje-Nassau, zoodra het ontwerp tot wet zal verheven zijn.

Wanneer ik er nu bijvoeg, dat ik van mijne zijde geheel in de domme bekrompenheid van deze redacteurs, van het groote publiek en de uitgevers deel, dan zal men het niet onbegrijpelijk vinden, dat ik het boekje *Multatuli door A. J.* met groote belangstelling heb gelezen. Met uitzondering van de reeds aangewezen slordigheden bevat deze studie zeer veel goeds. Het karakter

van Douwes Dekker is met hulp der onlangs uitgegeven brieven uitstekend geanalyseerd. De auteur laat overal doorschemeren, dat hij ten opzichte van ethische vraagstukken — naar het zeggen der geleerden — een zeer toegevend latitudinarisme belijdt, schoon hij bij enkele hoofdbeginselen van moraal er dapper vooruitkomt, dat hij *extrêmement bien pensant* is. Dit belet evenwel niet, dat zijne studie over Multatuli eene bepaalde waarde heeft voor de historie onzer Letterkunde, en dat allen, die na hem zich met dit hoofdstuk onzer litteratuur zullen bemoeien, zeer zeker kennis zullen moeten nemen van de door hem verworven uitkomsten.

* *
*

Trou-ringh voor 't Jonge Holland door H. de Veer. Vijfde druk. Leiden, S. C. van Doesburgh, 1891.

De verschijning van den vijfden druk staaft, dat De Veer's *Trou-ringh* nog dagelijks gelezen wordt. Allen, die het oorspronkelijk nationale in onze litteratuur liefhebben, zullen met mij eene levendige belangstelling aan dit boek blijven wijden. De Veer's *Trou-ringh* is een der meest Hollandsche boeken, die in deze eeuw geschreven zijn. Men zal zich terstond herinneren, dat de verschijning van Gustave Droz's *Monsieur, Madame et Bébé* (1866) De Veer op den inval bracht hetzelfde onderwerp uit een nationaal Nederlandsch oogpunt te behandelen.

Hij begon met eenige hoofdstukken uit zijn *Trou-ringh* in het tijdschrift *Los en Vast* (1867, 1868) meê te deelen, en deed in 1868 den eersten druk in het licht verschijnen. Men heeft terecht in het oog doen vallen, dat De Veer in dit boek eigenlijk eene pleitrede voor de Hollandsche vrouw heeft geschreven. Groote verontwaardiging dreef hem. Men had de eer der Hollandsche vrouwen te